

Z9/19. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 10.9.2024

67. Projekt "Revitalizace Holáseckých jezer" - posouzení projektu

Anotace

Posouzení projektu „Revitalizace Holáseckých jezer“, na který lze podat žádost o dotaci z Operačního programu Životní prostředí. Cílem projektu je provedení revitalizace soustavy Holáseckých jezer, což bude mít za výsledek zlepšení stavu území, a tím dojde v části k obnovení funkce biotopu slepého říčního ramene. Dále bude zachována rekreační funkce území. Nositelem projektu je Odbor vodního a lesního hospodářství a zemědělství MMB. Celkové náklady projektu se odhadují na 277 mil. Kč (vlastní stavební náklady 265 mil. Kč dle PD ze 05/2020). Projekt je zařazen v Integrované strategii rozvoje Brněnské metropolitní oblasti (ITI) s přidělenou alokací 157 mil. Kč. Výše dotace závisí na jednáních s poskytovatelem dotace, očekává ve výši až 110 mil. Kč. Projekt tedy pravděpodobně celou alokaci nevyčerpá. Podle ceníkových cen poskytovatele dotace by dotace neměla klesnout pod 46 mil. Kč. Vlastní realizace je předpokládána v délce 3 - 4 let v období srpen 2025 (případně srpen 2026) - březen 2029.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města Brna

- 1. schvaluje** posouzení projektu „Revitalizace Holáseckých jezer“, které tvoří přílohu č.... tohoto zápisu
- 2. souhlasí** s přípravou žádosti o podporu z Operačního programu Životní prostředí na projekt „Revitalizace Holáseckých jezer“ v rámci parametrů uvedených v posouzení projektu
- 3. ukládá** Radě města Brna zajistit přípravu žádosti o podporu z Operačního programu Životní prostředí na projekt „Revitalizace Holáseckých jezer“ v rámci parametrů uvedených v posouzení projektu

T: do 31. 10. 2024

Stanoviska

Materiál byl předložen Radě města Brna na schůzi č. R9/095. konané dne 4. 9. 2024 a stanovisko bude sděleno.

Podpis zpracovatele pro archivaci

Zpracovatel

Elektronicky podepsáno

Ing. Ivan Hloušek

vedoucí odboru - Odbor implementace evropských fondů

2.9.2024 v 13:56

Garance správnosti, zákonnosti materiálu

Spolupodepisovatel

Elektronicky podepsáno

Ing. Aleš Doležal

vedoucí úseku - 2. úsek

2.9.2024 v 14:39

Spolupodepisovatel

Elektronicky podepsáno

JUDr. Marta Kolková

vedoucí odboru - Odbor vodního a lesního hospodářství a zemědělství

2.9.2024 v 15:29

Spolupodepisovatel

Elektronicky podepsáno

Mgr. Radek Řeřicha

vedoucí úseku - 4. úsek

3.9.2024 v 08:53

Obsah materiálu

Návrh usnesení	1 - 2
Obsah materiálu	3 - 3
Důvodová zpráva	4 - 5
Příloha k usnesení (Posouzení projektu.pdf)	6 - 11

Důvodová zpráva

V souladu s Metodikou implementace projektů (spolu)financovatelných z evropských fondů a národních programů je kolektivním orgánům města Brna předloženo posouzení projektu „Revitalizace Holáseckých jezer“.

Projekt se týká soustavy jezer nacházejících se na území městské části Brno-Tuřany. Tato soustava vodních ploch má charakter biotopu slepého říčního ramene s vyvinutými břehovými porosty, což vytváří unikátní ekosystém pro řadu vzácných druhů. Od roku 1987 jsou jezera s přilehlým územím vyhlášena jako přírodní památka. V tomto chráněném území je tedy zájem ochrany přírody nadřazen ostatním zájmům. Dále jsou jezera významná z pohledu rekreace (nachází se v intravilánu obce) a jsou tradičně využívána k rybolovu.

Lokalita trpí několika negativními faktory, zejména zazemňováním (zanesením) jezer naplaveninami, zarůstáním, eutrofizací, nedostatečným zastoupením litorálního (příbřežního) pásma apod. Cílem projektu je proto provedení revitalizace celé soustavy jezer, což bude mít za výsledek zlepšení stavu území a tím dojde v části k obnovení funkce biotopu slepého říčního ramene. U části území bude současně zachována užitenost pro volnočasové aktivity.

V případě, že by projekt nebyl realizovaný, předpokládá se, že v horizontu následujících let by došlo k úplnému zazemnění. Degradací území by tedy předmět ochrany zanikl, a tím by lokalita byla ohrožena odebráním statusu chráněného území.

Při realizaci bude stěžejní odbahnění devíti jezer. Soustavu nelze vypustit, proto byla projektanty zvolena kombinace odtěžení sedimentu drapákem z pontonu a odsátí jemných sedimentů bagrovacími čerpadly. Po odvodnění sedimentů jich bude většina uložena do provozu společnosti Černovická pískovna a menší bude použita na úpravu příbřežních ploch. Dojde k rekonstrukci technických objektů (např. manipulačního zařízení na jezeře Strakovo a na Opletě a navazujícího odtoku do Černovického potoka).

Z důvodu zlepšení podmínek biotopu, zejména mokřadních společenství, bude rozšířeno litorální pásmo a vytvořeny zvodnělé deprese (tůně). V nejbližším okolí jezer budou pokáceny nevhodné dřeviny – zejména v severnější části jsou jezera silně zastíněná (negativní vliv na živočichy i kvalitu vod). Kromě kácení proběhnou také zdravotní, bezpečnostní a redukční řezy a prosvětlení břehů. V nových litorálech bude provedena iniciační výsadba rákosin a na vhodných místech budou doplněny dřeviny výsadbou. Východní břehy jezer budou zpevněny přírodně blízkým způsobem (zápleťové vrbové plůtky a vrbový pokryv).

Největší, jižní jezero, které vzniklo lidskou činností – Opleta – bude také upraveno. Betonové panely lemující jeho břehy budou odstraněny a břehy budou doplněny pestrým litorálem. V severní části bude z panelů vytvořen menší ostrov sloužící jako hnízdiště ptáků. Jižní břehy budou upraveny pro rekreaci a koupání. Pro návštěvníky bude také vybudována naučná stezka, osazeny informační a interaktivní panely a instalován venkovní mobiliář.

Projekt byl průběžně konzultován a projektován v součinnosti s městskou částí Brno-Tuřany, s Agenturou pro ochranu přírody a krajiny. Projektová dokumentace ve stupni dokumentace pro stavební povolení v rozsahu pro provedení stavby byla zpracována v květnu 2020. V rámci přípravných prací na zadávacím řízení na stavební práce byly zjištěny chyby a nedodělky projektové dokumentace, které brání samotné bezproblémové realizaci stavby. Proto byla v srpnu 2024 vyhlášena veřejná zakázka na revizi (resp. aktualizaci) původní projektové dokumentace pro následnou realizaci projektu včetně aktualizace rozpočtu. Podle návrhu smlouvy o dílo se předpokládá, že revize projektové dokumentace bude zpracována nejpozději do 31. 12. 2024.

Celkové výdaje na realizaci projektu se předpokládají ve výši **276 556 230 Kč**, z toho vlastní stavební náklady 265 143 631 Kč. Tyto výdaje vychází z rozpočtu zpracovanému k projektové dokumentaci z května 2020 a tedy odpovídají tehdejší cenové hladině. V rámci aktualizace projektové dokumentace bude také prověřen a aktualizován rozpočet. Následně může ještě k dalším změnám dojít při soutěži zhotovitele díla. Tato cena je tedy předběžná a může se i významně lišit.

Projekt je financovatelný z výzvy Operačního programu Životní prostředí, opatření 1.3.11 Podpora přírodě blízkých opatření v krajině a sídlech – ERDF. Statutární město Brno jako nositel Integrované strategie rozvoje Brněnské metropolitní oblasti 21+ (ISR BMO 21+) vyhlásil 34. výzvu k předkládání projektových záměrů „Rozvoj modrozelené infrastruktury v krajině BMO“. Do této výzvy s alokací 157 mil. Kč byl projekt následně zařazen. Následně bude předložena žádost o dotaci z Operačního programu Životní prostředí, do 54. výzvy Ministerstva životního prostředí.

Tento projekt tedy může čerpat dotaci v maximální výši 157 000 000 Kč. Protože jsou na tyto typy projektů stanovené jednotkové limity způsobilých výdajů (např. v závislosti na velikosti revitalizované plochy), projekt pravděpodobně veškerou alokaci nevyčerpá. Dotace by neměla klesnout pod 46 428 263 Kč. Pokud bude statutární město Brno úspěšné v jednání s poskytovatelem dotace, mohla by se přidělená dotace zvýšit (předpoklad je až na 110 000 000 Kč). Financování projektu předkládá právě tuto variantu.

Výše nezpůsobilých výdajů byla pouze odhadnuta – nezpůsobilé z hlediska financování z dotace by měly být aktivity nesloužící k ochraně přírody, tedy např. úprava břehů pro rekreaci, komunikace, mobiliář apod.

Vlastní realizace je předpokládána v délce 3 – 4 let v období srpen 2025 (případně srpen 2026) – březen 2029.

Struktura výdajů na projekt „Revitalizace Holáseckých jezer“ (včetně DPH) – maximální varianta		
Celkové výdaje projektu	276 556 230 Kč	100,00 %
Nezpůsobilé výdaje	40 000 000 Kč	14,46 %
Způsobilé výdaje	236 556 230 Kč	85,54 %
Předpokládaná výše dotace	110 000 000 Kč	39,77 %
Spoluúčast města Brna	166 556 230 Kč	60,23 %

Nositel projektu v souladu s Metodikou implementace projektů (spolu)financovatelných z evropských fondů a národních programů je **Odbor vodního a lesního hospodářství a zemědělství MMB**. Budoucím správcem bude společnost Lesy města Brna, a.s.

Stanoviska dotčených orgánů:

Materiál byl předložen Radě města Brna na schůzi č. R9/095. konané dne 4. 9. 2024 a stanovisko bude sděleno.

Komise životního prostředí RMB projednala materiál na svém 18. jednání dne 30. 8. 2024 (per rollam). Hlasování: pro 11, proti 0, zdržel se 2 / ze 13 členů
Usnesení bylo přijato.

Mgr. Hladík	Ing. Jára	Mgr. Bednář	Ing. Beran	Mgr. Flamiková	Hrdlička	Ing. Krčmař	Kresislová	RNDr. Kubásek, Ph. D.	Ing. Lukáš	Pávek	Tupa	Žůrková
pro	pro	zdržel se	pro	pro	pro	pro	pro	pro	zdržel se	pro	pro	pro

Posouzení projektu se skládá z těchto částí:

1 Záměr projektu

a Obecné údaje

b Popis projektu, Legislativní a strategický průmět

2 Financování projektu

ZÁMĚR PROJEKTU – část A.	
A .1. PŘEDKLADATEL	
1. Plný název předkladatele projektu:	Statutární město Brno, Dominikánské náměstí 1, 602 00 Brno
2. Právní statut:	statutární město (dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích)
A. 2. KONTAKTNÍ OSOBA A PARTNEŘI PROJEKTU	
1. Nositel projektu:	Odbor vodního a lesního hospodářství a zemědělství MMB
2. Jméno kontaktní osoby (nositele):	JUDr. Marta Kolková
3. Adresa, telefon, mobil, e-mail, webová stránka kontaktní osoby:	Magistrát města Brna Odbor vodního a lesního hospodářství a zemědělství Kounicova 67 601 67 Brno tel.: 542 174 015 email: kolkova.marta@brno.cz
4. Přehled partnerů participujících na projektu:	Městská část Brno-Tuřany Radomír Vondra – starosta
5. Adresa, telefon, mobil, e-mail, webová stránka partnerů na projektu:	Tuřanské náměstí 1 62000 Tuřany tel.: 545 128 221 email: starosta@turany.cz
6. Způsob spolupráce partnerů na projektu:	spolupráce při přípravě projektu
A. 3. VŠEOBECNÉ INFORMACE O PROJEKTU	
1. Název projektu:	Revitalizace Holáseckých jezer
2. Umístění projektu:	Jihomoravský kraj, Brno, městská část Brno-Tuřany, katastrální území Holásky a Brněnské Ivanovice (západní část městské části Brno-Tuřany)
3. Cíle projektu, jeho účel:	Cílem tohoto projektu je provedení revitalizace soustavy Holáseckých jezer, což bude mít za výsledek zlepšení stavu území a tím dojde v části k obnovení funkce biotopu slepého říčního ramene. U části území bude současně zachována užitnost pro volnočasové aktivity. V případě, že by projekt nebyl realizovaný, předpokládá se, že v horizontu následujících let by stálou degradací území zanikl předmět ochrany a tím by lokalita byla ohrožena odebráním statusu chráněného území.
4. Výchozí stav:	Projekt se týká přírodní památky Holásecká jezera, která má z části charakter biotopu slepého říčního ramene s vyvinutými břehovými porosty. To vytváří unikátní ekosystém pro řadu vzácných druhů. Od roku 1987 jsou jezera s přilehlým územím vyhlášena jako přírodní památka Holásecká jezera s předmětem ochrany: výrazný krajinný prvek a unikátní lokalita z hlediska výskytu některých druhů obojživelníků, hnízdiště ptáků a refugium zvěře. Lokalita tedy patří k ochranně velmi významným lokalitám, z pohledu diverzity ptačích společenstev je se svým okolím dokonce jednou z nejvýznamnějších lokalit v rámci celého Brna. V tomto chráněném území je zájem ochrany přírody nadřazen ostatním zájmům.

U části jezer se uvádí původ vzniku rozdělením starého říčního ramene řeky Svitavy. Část jezer vznikla později lidskou činností.

Soustava jezer se nachází částečně v intravilánu města v městské části Brno-Tuřany. Slouží tedy i k rekreaci a s touto funkcí se z části i nadále počítá (u jezera Oplety budou upraveny břehy tak, aby bylo místo vhodné k rekreaci a koupání). Bude vytvořena naučná stezka pro informaci návštěvníků a zároveň bude navigačním prvkem, jak se v lokalitě pohybovat.

Celá soustava Holáseckých jezer je tradičně využívána k rybolovu. Tato činnost je příčinou degradace vodních ploch vysokou rybí obsádkou. Po realizaci projektu bude proto k rybolovu určeno pouze jezero Opleta.

Lokalita trpí několika negativními faktory, zejména zazemňováním jezer naplaveninami, zarůstáním, zvýšenou eutrofizací, absencí litorálu apod. Projekt tyto problémy řeší.

5. Předpokládané výsledky/výstupy projektu:

Výstupem projektu bude revitalizovaná soustava Holáseckých jezer.

6. Předpokládané dopady projektu:

Hlavním dopadem projektu bude částečné obnovení funkce biotopu slepého říčního ramene. U části území bude současně zachována užitnost pro volnočasové aktivity.

Projekt tedy přispěje zejména ve zlepšení současného stavu území, posílení a stabilizace celého území přírodní památky. Dále dojde k vytvoření nového prostoru pro volnočasové aktivity, zvýšení bezpečnosti pro návštěvníky (zejména s ohledem na správu dřevin) a zlepšení prostředí pro okolní obyvatele (zamezení ujíždění břehů, zápach apod.).

7. Cílové skupiny:

Zejména návštěvníci z MČ Brno-Tuřany, MČ Brno-Chrlice a obyvatelé celého města Brna i blízké aglomerace.

ZÁMĚR PROJEKTU – část B.

B. 1. POPIS PROJEKTU

1. Jednotlivé aktivity projektu:

- projektová dokumentace pro stavební povolení v rozsahu pro provedení stavby – květen 2020
- pravomocné stavební povolení - leden 2021 (následně prodloužena platnost do února 2025)
- žádost o dotaci z Operačního programu Životní prostředí – podzim 2024
- revize a aktualizace stávající projektové dokumentace – předpoklad do prosince 2024
- vydání změny stavebního povolení – předpoklad jaro 2025
- zadávací řízení na zhotovitele stavby – předpoklad vyhlášení jaro 2025
- vlastní realizace je předpokládána v délce 3 – 4 let v období srpen 2025 (případně srpen 2026) – březen 2029

2. Časová náročnost projektu:

- příprava a realizace výběrového řízení, výběr zhotovitele
- stavební práce – předpoklad 2025 (případně 2026) – 2029

3. Indikátory:

- Zelená infrastruktura vybudovaná nebo modernizovaná v souvislosti s přizpůsobováním se změnám klimatu (hektary)
- Počet obyvatel, kteří mají prospěch z opatření na ochranu před přírodními katastrofami souvisejícími s klimatem (jinými než povodně nebo požáry) (osoby)

4. Hrubý rozpočet na celou dobu trvání projektu:

Celkové náklady projektu jsou odhadovány ve výši 276 556 230 Kč vč. DPH.

B. 2. STRATEGICKÝ A LEGISLATIVNÍ PRŮMĚT

1. Soulad se Strategií Brno 2050:

Projekt je v souladu se strategií #brno2050, a to s hodnotou Příroda ve městě, s dílčím cílem C „Zvyšovat biodiverzitu ve městě“, s prioritou C2 „Vytvořit vhodné podmínky pro volně žijící živočichy ve městě“, opatřením C2.3 Podporovat ptačí druhy v rámci vytváření a údržby vegetačních ploch (drobné zdroje vody, hnízdní příležitosti apod.)“.

2. Soulad s odvětvovými koncepčními dokumenty MMB:

- Strategie rozvoje Jihomoravského kraje 2021+ (specifický cíl 4.1. Zvýšení stability ekosystémů a adaptace území na změnu klimatu)

- Plán péče o přírodní památku Holásecká jezera 2015-2024

3. Soulad s územním plánem města Brna:

Projekt je s územním plánem v souladu

4. Legislativní audit:

Veškeré aktivity plánované v rámci tohoto projektu jsou zcela v souladu s platnou legislativou ČR i EU. Realizací tohoto projektu nevznikají žádná právní rizika pro žádný subjekt. Neočekávaná rizika mohou přijít se změnami z legislativní úrovně. Projektový cyklus na statutárním městě Brně počítá s řadou metodik, aby nebylo možné realizaci projektu nějakým způsobem poškodit. Existence metodik dostatečně eliminuje vnitřní legislativní riziko. Vnější legislativní riziko lze jen těžko úplně odstranit, legislativa přijatá na národní úrovni může neočekávaně změnit parametry projektů (daňové reformy apod.).

B. 3. OSTATNÍ INFORMACE

1. Majetkové poměry:

Většina dotčených pozemků je v majetku města. Od soukromých vlastníků, jejichž pozemky budou přímo dotčeny stavbou nebo na nich bude dočasný případně trvalý zábor, budou případně již byly získány souhlasy.

Pouze jeden pozemek je ve vlastnictví Povodí Moravy, s.p. - řešeno uzavřenou nájemní smlouvou o budoucí smlouvě o zřízení služebnosti.

2. Synergie:

---

3. Zajištění udržitelnosti projektu:

Příjemce podpory je povinen ponechat předmět podpory ve svém vlastnictví nebo v právním režimu stanoveném pro daný typ opatření alespoň po dobu 5 let, přičemž příjemce podpory alespoň po tuto dobu zajistí udržitelnost projektu.

Financování projektu

Celkové výdaje na realizaci projektu se předpokládají ve výši 276 556 230 Kč. Tyto výdaje vychází z rozpočtu zpracovanému k projektové dokumentaci z května 2020 a tedy odpovídají tehdejší cenové hladině. V rámci aktualizace projektové dokumentace bude také prověřen a aktualizován rozpočet. Následně může ještě k dalším změnám dojít při soutěži zhotovitele díla. Tato cena je tedy předběžná a může se i významně lišit.

Předpokládaná struktura rozpočtu:

- realizační výdaje	265 143 631 Kč
- TDI, BoZP	9 412 599 Kč
- právní služby, ostatní	2 000 000 Kč
- celkem	276 556 230 Kč

Projekt je financovatelný z výzvy **Operačního programu Životní prostředí**, opatření 1.3.11 Podpora přírodě blízkých opatření v krajině a sídlech - ERDF. Statutární město Brno jako nositel Integrované strategie rozvoje Brněnské metropolitní oblasti 21+ (ISR BMO 21+) vyhlásil 34. výzvu k předkládání projektových záměrů „Rozvoj modrozelené infrastruktury v krajině BMO“. Do této výzvy s alokací 157 mil. Kč byl projekt následně zařazen. Následně bude předložena žádost o dotaci z Operačního programu Životní prostředí, do 54. výzvy Ministerstva životního prostředí.

Tento projekt tedy může čerpat dotaci v maximální výši 157 000 000 Kč. Protože jsou na tyto typy projektů stanovené jednotkové limity způsobilých výdajů (např. v závislosti na velikosti revitalizované plochy), projekt pravděpodobně veškerou alokaci nevyčerpá. Dotace by neměla klesnout pod 46 428 263 Kč. Pokud bude statutární město Brno úspěšné v jednání s poskytovatelem dotace, mohla by se přidělená dotace zvýšit (předpoklad je až na 110 000 000 Kč). Financování projektu předkládá právě tuto variantu.

Výše nezpůsobilých výdajů byla pouze odhadnuta – nezpůsobilé z hlediska financování z dotace by měly být aktivity nesloužící k ochraně přírody, tedy např. úprava břehů pro rekreaci, komunikace, mobiliář apod.

Vlastní realizace je předpokládána v délce 3 – 4 let v období srpen 2025 (případně srpen 2026) – březen 2029.

Struktura výdajů na projekt „Revitalizace Holáseckých jezer“ (včetně DPH)		
Celkové výdaje projektu	276 556 230 Kč	100,00 %
Nezpůsobilé výdaje	40 000 000 Kč	14,46 %
Způsobilé výdaje	236 556 230 Kč	85,54 %
Předpokládaná výše dotace	110 000 000 Kč	39,77 %
Spoluúčast města Brna	166 556 230 Kč	60,23 %